

Декан Правног факултета Универзитеета у Крагујевцу, на основу чл. 87. Статута Правног факултета у Крагујевцу, а по указаној потреби, донео је 16.05.2018. године,

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности Извештај Комисије о оцени научне заснованости теме докторске дисертације

"Социолошка јуриспруденција Роска Паунда"

и испуњености услова за израду докторске дисертације кандидата Игора Митровића и предложеног ментора, објављивањем на интернет страницама Правног факултета у Крагујевцу, у трајању од 15 дана.

Образложење

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације "Социолошка јуриспруденција Роска Паунда" и испуњености услова за израду докторске дисертације кандидата Игора Митровића и предложеног ментора, образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-101/18 од 14.02.2018. године, доставила је Факултету Извештај, дана 14.03.2018. године.

Сагласно чл. 9. ст. 2 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта и Одлуке о изменама и допунама Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт Факултета,
- Архива.

ПРИМЉЕНО:		14.03.2018	
Орг. јед.	Број	Пондјет	Вредност
08	244/1		

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидата и предложеног ментора за израду докторске дисертације

Одлукама Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу, број 248/11.1.1 од 29.01.2018. године, и Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, број IV-02-101/18 од 14.02.2018. године, формирана је Комисија за писање Извештаја о оцени научне заснованости теме докторске дисертације под називом “Социолошка јуриспруденција Роска Паунда” и испуњености услова кандидата Игора Митровића и предложеног ментора, др Срђана Ђорђевића, редовног професора Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, за јавноправну и теоријскоправну ужу научну област, у саставу: проф.др Срђан Ђорђевић, редовни професор, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, ужа јавноправна и теоријскоправна научна област, Доц.др Дејан Матић, доцент, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, ужа јавноправна и теоријскоправна научна област, Доц.др Драгана Ђорић, доцент, Правни факултет Универзитета у Новом Саду, ужа јавноправна и теоријскоправна научна област.

Пошто је размотрила пријаву теме докторске дисертације коју је кандидаткиња поднела, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографија и преглед научно-истраживачког рада кандидата

Кандидат Игор Митровић је рођен 1978. године у Приштини. У истом граду завршио је основну школу и „Прву Приштинску гимназију“. На Правном факултету Универзитета у Приштини стекао је звање дипломираног правника 2000. године, а докторске академске студије на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу уписао је 2012. године на ужој јавноправној и теоријскоправној научној области.

У досадашњем периоду радио је у јавним и приватним предузећима. Први радни однос засновао је у ОСЗ „Приштина“, након чега се запослио у Пореској Управи у Београду, радећи на правничким пословима. Годину рада је био ангажован у правној служби предузећа за производњу, трговину и услуге „М-Ком“, д.о.о. из Београда.

Након положеног правосудног испита, уписан је у именик адвоката Адвокатске коморе Београда 2006. године. Адвокатуром се активно бавио до 2014. године, када је

Одлуком Скупштине градске општине Чукарица постављен за Општинског правобораниоца ГО Чукарица.

Говори енглески и руски језик.

Поред испуњења свих обавеза на докторским студијама, кандидат је објавио и следеће радове:

1. Игор Митровић, *Јавност рада Уставног суда Републике Србије*, Трендови у пословању, ISSN (Štampano изд.) 2334-816X; ISSN(Online)2334-8356, ВПШ струковних студија „Проф.др Радомир Бојковић“- Крушевац, (потврда да је рад позитивно рецензиран и да ће бити објављен), бр. стр. 12. – M52
2. Игор Митровић, *Социолошка јуриспруденција*, Правни став, Год. 1. Бр. 1. 2017, ISSN 2560-5305, COBISS.SR-ID 252522764, РДП „Шумадија“, Крагујевац, 2017, стр. 71-81.

2. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода рада

Након детаљног прегледа пријаве теме докторске дисертације, Комисија је стекла утисак да се мотивациона основа опредељења за насловљено истраживање садржи у неколико значајних проблема и дилема које се, у теоријском смислу, везују за овог знаменитог америчког теоретичара права и његово дело, који се сматра утемељивачем посебног правца и пионира правне школе социолошке јуриспруденције. Већ и тај разлог опрадава научну целисходност да се насловљеној теми посвети задовољавајућа истраживачка пажња. Изазов за предложеним истраживањем садржан је у потреби овладавања богатством идеја о разумевању права које нам нуди Паунд. Целовитост тог овладавања подразумева да се сублимира мисиона архитектура овог ствараоца на пољу теорије права, како би се финално могли успоставити значајнији резултати у оквирима социолошке јуриспруденције. Овај правац теоријско-правне мисли представља неодвојиви синоним за ауторство, којим располаже управо Паунд, па је очигледно да се мотиви очигледно преплићу и надовезују један на други. Сагласно методолошким правилима научног истраживања прво је потребно кренути од личности и дела Роска Паунда, па већ од тог дела истраживања паралелно ће се посветити пажња и анализи социолошке јуриспруденције. Јер, иако ова идеја није искључиво настала и остала заточена на нивоу њеног првобитног утемељења, њену суштину сазнајемо још приликом суочавања са Паундом. Природа овог правца правне мисли, научно конституисаног на терену америчке школе права, је таква да се налази у континуираном развоју, јер је њена прогресивност последица њене суштине. Социолошка

јуриспруденција се неизоставно лоцира у оквирима друштвених темеља и оквира права, пратећи промене у „гибању“ увек живе и динамичне друштвене стварности, која је склона сопственој променљивости. Зато је у социолошкој јуриспруденцији садржано интензивно и импулсивно промишљање о праву које ће оправдавати своју друштвену улогу одговарајућим реакцијама на промене које се збивају унутар друштва.

Како се то у правној литератури истиче, у другој деценији XX века социолошка јуриспруденција се суочава са великим изазовима, јер је неопходно утврдити способне правно-регулаторне механизме, којима ће се успоставити хармоничан друштвени развитак, уз задовољење оправданих интереса појединача, група и друштва у целини. У складу с тим, постоји посебан интерес за анализу савременог стања у оним деловима Паундове формуле, којима он темељи своје разумевање права. Условно прихвататење стабилне егзистенције класичног разумевања правне норме и правног поретка у савременом периоду, не значи да не постоји потреба да се преиспитују и пропитују достигнути теоријски домети. Ово тим пре, доведу ли се основне правне категорије у вези са изведеним и секундарним појмовима који су везани за правосуђе и управну форму поступка унутар судске власти. Ово питање се проблематизује управо захваљујући Паундовим промишљањима, а додатно је посведочено стањем савремених правних поредака чији друштвени оквири показују склоност ка интензивнијим цикличним променама, које би требало да су усмерене ка успостављању и стабилизацији демократских правних поредака. Свакако да се, с друге стране, могу евидентирати и прелаз из недемократске форме друштва у новој, а заправо иновираној варијанти опет недемократских поредака унутар друштва. Осим политичких и правних аспекта ових промена, потребно је имати у виду и економске потешкоће са којима се суочавају савремена друштва, у виду мањих, али и већих, па тиме и знатно опаснијих економских криза, које могу проузроковати негативне последице огромних размера. У амбијенту таквих услова, основано се може поставити питање о позицији правосуђа, односно, питање његових капацитета да се понаша у складу са очекиваним теоријом реализације прихватљивих социјалних интереса. Зато је наклоност кандидата ка предметном истраживању делом условљена управо због потребе да се стање правних поредака савременог друштва подвргне анализи са становишта социолошке јуриспруденције.

Након теоријске анализе социолошке јуриспруденције Роска Паунда, предложеном темом докторске дисертације ствара се истраживачки основ да се развије идеја кроз период досадашње, једновековне егзистенције, како би се могли успоставити

релевантни ставови о њеној научној актуелности и одрживости. Заузимање става о виталности социолошке јуриспруденције је двојако условљено. С једне стране, реч о је заинтересованости савремене правне теорије да се бави новим истраживањима ове школе, откривајући јој сазнате или недовољно сазнате идејне елементе, уз напор њеног адаптирања у контексту савремених теоријских достигнућа. И чини се да се, тим поводом, „неће наћи на проблем доказивања присутоности социолошке јуриспруденције и Паундових ставова у савременом научном оквиру, јер је у новијој правној књижевности приметан интерес бављења овим проблемима. С друге стране, оправдано је мишљење да су Паундови ставови подобни да буду идејни основ за решавање многобројних проблема са којима се суочавају савремени правни пореци и савремена друштва.“

Анализирајући Паундову научну продуктивност у сектору социологије права на америчком тлу, Гурвич му признаје „разуђеност и деликатност“, али се критички осврће на поједине његове ставове и схватања, што ће предложено истраживање додатно инспирисати. Посебно интересантним чини се потреба опредељења према терминолошкој и појмовној позицији социолошке јуриспруденције у односу на социологију права, имајући у виду да Паунд с почетка XX века инсистира на аутономности социолошке јуриспруденције и њеној оделитости у оквиру друштвених наука. Заступницима социолошке јуриспруденције се упућују две основне примедбе. Прво се замера због „преокупираности проблемима правног поретка и судског и административног поступка, као и нашој одбојности да разматрамо теорије одвојено од њихове примене. Друго, замерају нашем претераном бављењу правним поретком у политички организованом друштву, уместо да се усредсредимо на поредак који је карактеристичан за све групе, асоцијације и односе. Ти начини мишљења које они критикују особени су за англо-америчког правника, образованог више у професионалној него у академској атмосфери и наученог да размишља у релацијама правосуђа у савремено политички организовано друштву.“

Следбеници школе социолошке јуриспруденције су запазили и евидентирали као основу и срж потребног проучавања одговор на питање о праву као специфичној форми средства за друштвену контролу. Сагласно томе, теорија друштвених интереса доминира у поступку мисаоног овладавања суштине коначности ауторитета права и правних норми. На тај начин, капацитет најавторитативнијег правила о понашању људи у друштвеној заједници обезбеђује само друштву, али не толико кроз формулу санкције, већ под условом да се испуни њена друштвена сврха. Делајући на фону таквог

приступа, прагматизам и представља најприсутнију методолошку линију приликом обраде сложених проблема права од стране представника социолошке јуриспруденције, јер је неопходно одговорити на изазовност проблема откривања друштвене сврховитости правне норме. Таква анализа подразумева наглашено очекивање да ће правни акти поседовати функционалност; уколико не задовољавају очекивање друштва да ће се испунити претпостављена сврха, онда се имплицира потреба промене правног акта, како би он био додатно ревидиран у циљу задовољења друштвених интереса.

Након спроведеног планираног истраживања у предложеном формату ове докторске дисертације, биће делотворно извршити и анализу оних делова савременог српског позитивно-правног поретка, који се могу опсервирати применом теоријских постулата Роска Паунда и социолошке јуриспруденције. У том смислу, теорија друштвених интереса биће примењива приликом социолошке анализе одређених сегмената домаћег позитивно-правног поретка, као што су, на пример, правосудне професије, међу којима ће се издвојити њихови препознатљиви професионални облици. Судска власт и адвокатура завредеће нарочиту пажњу због посебног статуса и улоге коју ове професије имају у друштвеном животу, на основу чега ће се стећи услови за извлачење релевантних закључака, који ће бити вишеструко корисни; и у теоријском, али и у практичном смислу.

Предмет планираног истраживања у оквиру понуђене теме рада носи са собом вишеструку димензионираност, а почеци ће бити посвећени изучавању богатог Паундовог стваралачког опуса. Успешност такве анализе створиће основ да се представе теоријски дometи социолошке јуриспруденције истицањем најрелевантнијих ставова поводом теоријског третмана права и правних појава. Напор извођења социолошке јуриспруденције из социологије права истовремено ће значити и представу о њеним особеностима у односу на филозофију права, на позитивно право и на природно право. Осим тога, очекује се интересантна истраживачка конструкција провером таквих ставова и схватања у односу према савременом позитивно-правном поретку, како уопште, тако и у случају Србије. Дакле, истраживачки план да се свеобухватно приступи овој правној школи подразумева анализу Паундovих мисаонах оквира и утицај који је извршио на друге делове теоријских посленика и теорију права у целини, уз адекватну проверу на терену једног позитивно-правног поретка, на који ће бити примењени дometи социолошке јуриспруденције.

Циљеви који се желе током планираног истраживања садржани су у становишту о томе да социолошкој јуриспруденцији припада статус аутономног правца у оквиру

постојећих правних школа, који се не може сврстати у оквиру социологије права или неке друге изворне правне теорије. Осим тога, циљна тежња свеобухватног овладавања социолошком јуриспруденцијом подразумева и примарно овладавање Паундом и његовим схватањима. Дефинисање проблема предмета социологије права такође не оставља равнодушним правну мисао, јер, како је то више пута истакнуто у правној литератури, ни социологија, али ни правне науке немају једнородни карактер. Социолошка јуриспруденција прати стари спор поводом социологије права. Наиме, спорења се тичу самог одређења и позиционирања социологије права, па је једни сврставају у оквирима теорије државе и права, а други као помоћну дисциплину социологије права. Из тих разлога је уочљиво двоструко оријентисање социологије права, у смислу социолошке или правничке дисциплине. Социолошка јуриспруденција ће припадати разумевању у контексту правне науке, јер се чини напор да се правне појаве разматрају из угла функције коју оне врши у циљу обезбеђивања одређених друштвених интереса, онако како их је презентирао и Роско Паунд у оквиру своје социолошке јуриспруденције.

Научно објашњење Социолошке јуриспруденције Роска Паунда, наводи кандидат, биће засновано на одређеним хипотезама.

- 1) Основна хипотеза на којој се темељи даља разраду приликом планираног истраживања тиче се самосталности социолошке јуриспруденције, као посебног правца у оквиру теорије права и посебно у оквиру савремених правних теорија. Социолошку јуриспруденцију прати „судбина“ сложеног разумевања социологије права, али и правне науке, схваћене у њеном „чистом“ виду. Различитости у разумевању социологије права се своде на схватања од њеног доживљаја као посебне социологије до схватања као правне науке, односно, њеног посебног дела. Сходно томе, социолошкој јуриспруденцији треба додати још аутономију позицију у односу на социологију права, јер су њени капацитети у односу према моћи третирања позитивног права још израженији. То, заправо, значи да је Панудово увођење социјалног интереса у правну науку значајно допринело да се развије специфичност социолошке јуриспруденције, при чему ништа мањи није утицај на развитак и социологије права. Али, оно што социолошку јуриспруденцију чини још особенијом јесте разгранатост више врста, тј. груписање интереса од индивидуалних, преко јавних до најширих, друштвених. Тиме се биће права схвата као друштвено биће, које је, како је Паунд то истицао, динамично и конфлктно.

- 2) Социолошка јуриспруденција Роска Паунда у праву не препознаје циљ, већ средство, те на тај начин и треба изучавати право. Као средство, право представља друштвени инструмент и механизам у служби добра, те оно није метасазнајна категорија, већ појам који мора бити друштвено контекстуиран, јер има социјалну функцију
- 3) Основач социолошке јуриспруденције је Роско Паунд - може представљати самоподразумевајући аксиом нашег теоријског разумевања овог проблема. Али, истовремено је потребно хипотетички успоставити овакав став поводом значајности Паундовог утемељивања социолошке јуриспруденције, што је могуће доказати спровођењем ове теорије кроз мишљења, схватања и ставове других теоретичара, који су се бавили социолошком јуриспруденцијом.
- 4) Социолошка јуриспруденција поседује моћ да анализом појединачни позитивно-правни поредак и објективно право подвргне релевантној друштвеној критици, указујући на прихватљиве и неприхватљиве друштвене интересе. Упоређујући правни поредак са таквим интересима, социолошка јуриспруденција пружа одговор о његовом квалитету, предностима и недостацима, у смислу нужности сврхисходног усмеравања правног поретка у правцу реализације признатих друштвених интереса. Продирући дубоко у друштвену суштину, подлогу и позадину правног поретка, социолошка јуриспруденција пружа одговоре на најсуптилнија питања друштвене суштине правног поретка, али и права у целини.

Предмет истраживања, наводи кандидат, биће научно обрађен кроз следећу оквирну структуру истраживања:

УВОД

I ДЕО ЖИВОТ И ДЕЛО РОСКА ПАУНДА

- I.1. Од ботанике до права
- I.2. Универзитетска каријера
- I.3. Правно списатељство

II ДЕО СОЦИОЛОШКА ЈУРИСПРУДЕНЦИЈА

- II.1. Настанак и развој
- II.2. Социолошка јуриспруденција и социологија права
- II.3. Социолошка јуриспруденција и филозофија права
- II.4. Социолошка јуриспруденција, правни позитивизам и природно право

III ДЕО ПОЈАМ ПРАВА У СОЦИОЛОШКОЈ ЈУРИСПРУДЕНЦИЈИ

- III.1. Трипартична структура Паундовог разумевања права
- III.2. Право и социјални интереси
- III.3. Социологија правосуђа
- III.4. Адвокатска професија

IV ДЕО МЕСТО СОЦИОЛОШКЕ ЈУРИСПРУДЕНЦИЈЕ У САВРЕМЕНОЈ ПРАВНОЈ ТЕОРИЈИ

IV.1. Америчка јуриспруденција XXI века

IV.2. Заинтересованост европске правне мисли за социолошку јуриспруденцију

IV.3. Домаћа наука о Паундовој социолошкој јуриспруденцији

V ДЕО САВРЕМЕНИ ПРАВНИ ПОРЕДАК СРБИЈЕ ИЗ УГЛА СОЦИОЛОШКЕ ЈУРИСПРУДЕНЦИЈЕ

V.1. Правосуђе и друштвени интереси

V.2. Судови и судски поступак

V.2. Адвокатура

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

У уводном делу рада, сагласно основним правилима академског писања на нивоу докторске дисертације, биће изнети предмет, циљ рада и основни мотиви који су кандидата определили за предметно истраживање; биће презентиране успостављене хипотезе; изложен методолошки комплекс и указано на литерарне изворе. На тај начин ће бити образложена и доказана потреба да се спроведе планирано истраживање, чemu ће, између остalog, послужити и представа о досадашњим истраживањима у овој научној области.

С обзиром да се теоријски правац социолошке јуриспруденције неизоставно наслана на Роска Паунда, онда кандидат препознао основни ред културе академског писања у томе да се на самом почетку, dakле, већ у првом делу рада, посвети пионирујућемељивачу ове школе правне мисли. Тадео насловљен је класичном формулом „Живот и дело Роска Паунда“, а структурално додатно раподељен на три подцелине: „Од ботанике до права“, „Универзитетска каријера“, „Правно списатељство“. Предоченим насловима учињен је напор да се већ на први, умно-читалачки поглед, спозна интересантност, али и импозантност теоретичара, који се представља. Оно што га иницијално чини атипичним у односу на већину других стваралаца у правној науци јесте чињеница да је ботаничар, који се судбиносним сплетом околности обрео, али и доказао на терену права. Доказао се, како у пољу универзитетске каријере, тако и у богатом стваралачком опусу, кроз правно списатељство. Тиме ће се исказати и посебан респект у оквиру успостављене структуре рада према једном знаменитом америчком теоретичару права, кога је научна литература знала описати и као генијалног правног теоретичара. Његова генијалност превазилази оквире америчког научног простора, па се простире до универзалних равни. Како је то Триво Инђић истицао, Паунд је био највећи амерички правник и један од водећих правних генералиста уопште. Реч је о знаменитом америчком теоретичару права светског гласа, који је окарактерисан као генијални правни теоретичар, који је узбуркао, освежио и просветио развијање правне теорије, не само на северноамеричком академском тлу, већ и на универзалном научно-

правном простору.¹ Био је на гласу на је „највећи амерички правник и један од водећих правних генералиста уопште“.²

Други део рада са насловом „Социолошка јуриспруденција“, представља наставак претходног дела, чиме се обезбеђује логичка веза између структуралних јединица. Јер, ако је неспорно да је Паунд примарни стваралац социолошке јуриспруденције, онда би требало да је логички усаглашено започети део након обраде његовог лика и дела, управо тим основним продуктом његовог стваралаштва. А најрепрезентативнији резултат Паундовог дејствовања јесте управо овај теоријски правац. Стoga, садржински посматрано, теоријско-истраживачком анализом социолошке јуриспруденције, истовремено се објашњава и дејствовање њеног идејног зачетника. У циљу потпуног овладавања овим делом рада, извршено је посебно раздвајање социолошке јуриспруденције од социологије права, али и њено разлучивање у односу према позитивизму и природном праву. То значи да други део рада обухвата четири уже систематске јединице: „Настанак и развој“, „Социолошка јуриспруденција и социологија права“, „Социолошка јуриспруденција и филозофија права“, и „Социолошка јуриспруденција, правни позитивизам и природно право“.

„Појам права у социолошкој јуриспруденцији“ је наслов трећег дела, којим се одсликава централна суштина истраживања. И иначе се може сматрати да је поимање права највећи изазов са којим се право суочава. То суочавање права са самим собом показује његово теоријско богатство. Фонд теорије права је несумњиво оплемењен и Паундовом формулом разумевања права, која представља резултат његове инвентивне намере да га, у процесу „ауторске мисаоне власти“ дубоко засади у друштвену основу, откривајући му социјалну функцију и димензији. Овај део суштински одражава тему „Паунд о појму права“, па опстајући на линији идеје о анализи његовог разумевања права, трећи део је систематизован кроз четири одељка: „Трипартична структура Паундовог разумевања права“, „Право и социјални интереси“, „Социологија правосудја“ и „Адвокатска професија“.

Четврти део „Место социолошке јуриспруденције у савременој правној теорији“ је у функцији планираног доказивања хипотетичког става о томе да се налазимо на теоријској равни непревазиђених и виталних ставова у савременој правној науци, због чега је овај део расподељен на три подцелине: „Америчка јуриспруденција XXI века“,

¹ Видети: Г. Вукадиновић, Р. Степанов, Теорија права, И, Футура, Петроварадин, 2001.

² Т. Инђић, Паундово заузимање за филозофију права, предговор у књизи: Р. Паунд, Увод у филозофију права, ЦИД, Подгорица, 1996, стр. 9-10.

„Заинтересованост европске правне мисли за социолошку јуриспруденцију“ и „Домаћа наука о Паундовој социолошкој јуриспруденцији“. Овакву шему четвртог дела аутор заснива на три најрелевантнија научно-академска простора са становишта интереса планираног истраживања у овом раду. Рођена на америчком тлу, прихваћена и проширена на европском поднебљу, свакако да није заобишла ни српске научне просторе.

“Савремени правни поредак Србије из угла Социолошке јуриспруденције” је наслов петог дела, чија је улога вишедимензионална. Самом чињеницом да се кандидат определио за анализу релевантних сегмената српског правног поретка са становишта социолошке јуриспруденције, планирано је да се конкретан позитивно-правни поредак третира у форми огледа за проверу примењивости теоријских достигнућа и порука које шаље Социолошка јуриспруденција. Посебно одређење појединих елемената правног поретка Републике Србије је уподобљено најтипичнијим ставовима Роска Паунда и Социолошке јуриспруденције, кроз три уже структуралне јединице: “Правосуђе и друштвени интереси”, “Судови и судски поступак” и “Адвокатура”.

У Закључку кандидат планира да, у складу са класичном методолошком концепцијом научног истраживања, да изведе достигнућа до којих ће се доћи након суштине која је анализирана, описана и експлицирана приликом спроведеног истраживања, уз јасну идентификацију посебне мисаono-логичке локације за представу о разумевању социолошке јуриспруденције, која је Паундов научни производ, али и самостално оформљен и стабилизован правац у оквирима теорије права.

3. Мера у којој образложение предмета, метода и циља уверљиво упућује да је предложена тема од значаја за развој науке

Кандидат на врло одговоран начин приступа проучавању овог проблема. Из образложења предмета и циља истраживања је очито да постоје бројне теоријске дилеме и практични проблеми који се односе на социолошку јуриспруденцију Роска Паунда, па самим тим има и више разлога који говоре у прилог значаја теме за научно истраживање и за развој науке. Томе се додаје и чињеница да у домаћој правној књижевности не постоји доволно научних радова који се баве обрадом ове тематике. Одговарајућа пажња посвећена је на нивоу научних чланака објављених у научним часописима или научним конференцијама, чији су аутори Г. Вукадиновић (рад у оквиру научне монографије „Правна мисао XX века“, Петроварадин, 2000), Т. Јнђић (предговор књиге „Увод у филозофију права/Роско Паунд“, Подгорица, 1996), М. Марјановић („Паундово и Гурвичево схватање друштвене контроле“, Правни живот,

2009), С. Бељански („Роско Паунд и метафизика правних стандарда“, Архив за правне и друштвене науке, 2006), Т. Перић („Паундова критика механичке јуриспруденције“, Страна правни живот, 2012). Овакво стање у пољу истраживања додатно оправдава потребу да се овај део научно-истраживачког простора допуни и планираном докторском дисертацијом са предложеном темом и насловом.

Увидом у образложение предмета, метода и циљева планираног истраживања, оправдан је утисак да је предложена тема од значаја за развој правне науке. Њена релевантност се огледа, како у погледу недостајућег простора у досадашњим истраживањима у оквиру правне науке овим поводом, тако и у погледу очекиваних доприноса развоју правне науке.

4. Образложение теме за израду докторске дисертације омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригиналан начин анализирања проблема

Предлажући насловљену тему докторске дисертације, кандидат врши академску понуду да се спроведе одговарајуће научно истраживање које до сада није вршено на домаћим научним просторима. Докторска дисертација на један сасвим оригиналан начин обрађује предложену тему, те самим тим, својом оригиналношћу доприноси теоријском квалитету теорије права. Предмет планираног истраживања у оквиру понуђене теме рада односи се на богат стваралачки опус чуvenог америчког теоретичара права Роска Паунда у контексту социолошке јуриспруденције и његове теоријско-правне мисли. Како то кандидат исправно наводи, Паунд се успешно представио и као изузетан изданак америчке јуриспруденције, коју је оплеменио и обогатио својим схватањима у оквиру социолошке јуриспруденције. Својим размишљањима, схватањима и ставовима, Паунд није остављао равнодушним многобројне посленике правне мисли. Испровоцирао је да разматрање његових идеја траје читав један век. Наравно, не ради се о импулсу реаговања правне науке, који је присутан када се, на пример, разматра Келзен, али сматрамо да савремена правна наука има све израженији интерес и потребу да не превиди одређене идеје Роска Паунда, на основу чега закључујемо да предложена тема за израду докторске дисертације добија на својој оригиналности, како у погледу идеје, а посебно у погледу оригиналног начина анализирања предметног проблема.

5. Усклађеност дефиниције предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података метода анализе са критеријумима науке уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

У образложењу предложене теме докторске дисертације, кандидат на јасан и недвосмислен начин дефинише предмет истраживања. Указано је на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени и јасни циљеви истраживања. Затим су, на основу формулисаних циљева, одређене хипотезе, а које су све јасне, проверљиве и адекватне предмету истраживања. Приликом проверавања постављених хипотеза, а ради реализације формулисаних циљева истраживања, кандидат ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега бројну литературу, односно радове домаћих и страних аутора. Може се закључити да је у питању један објективан, систематичан и доследан приступ предложеном предмету истраживања.

У складу са успостављеном идејном структуром планираног истраживања, кандидат успоставља правилан методолошки комплекс, у складу са предметом и циљевима истраживања. Настала у мисаоном миљеу практицизма америчке филозофије, социолошка јуриспруденција потребује такав методолошки инструментаријум, који се темељи на стандардној методологији примереној теоријско-правној и социолошкој теми рада. Применом анализе и синтезе, индукције и дедукције, али и дијалектичке анализе, обезбедиће се утврђивање основних објективних законитости појава које ће се истражити. Употребом индуктивне методе биће третиране одређене појединачне чињенице, онако како је то чинио и сам Паунд, како би се из масе тих конкретних случајева могле потврдити и утврдити заједничке особине и узрокне везе од значаја за успостављање теорије друштвеног интереса у односу према правног поретку и праву. С друге стране, општи теоријски ставови социолошке јуриспруденције биће подвргнути проверљивој анализи, приликом третирања српског позитивно-правног поретка (односно, поједињих његових сегмената, а ту пре свега мислимо на правосуђе, судство и адвокатуру) из угла социолошке јуриспруденције. Од аутора се очекује да одговори изазовном захтеву научног истраживања, који је можда и најсликовитије изразио академик М. Марковић истакавши нужност да се наука мора служити индуктивно-дедуктивним и емпиријско-рационалним методама, уколико жели оставити у наслеђе тековине трајног значаја. Планираном употребом апстрактног метода обезбедиће се остваривање истраживачких циљева у смислу теоријских проблема социолошке јуриспруденције као полазне и путоказне линије. Свакако да ће примена правне методологије (догматско-нормативни) обележити посебно оне делове у структури докторске дисертације, којима ће се истражити примена ставова социолошке јуриспруденције на конкретан савремен позитивно-правни поредак.

6. Компетентност ментора

Предложени ментор, Др Срђан Ђорђевић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, запослен је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу од 2005 године, а од 2015 године у звању редовног професора. Наставу изводи на предметима из уже јавноправне и теоријскоправне научне области и то:

- основне академске студије: Увод у право, Савремене правне теорије.
- мастер академске студије: Номотехника, Заштита равноправности, Савремене политичке теорије.
- докторске академске студије: Писање и презентовање научних радова, Методологија научно- истраживачког рада, Увод у право-одабране теме, Савремене правне теорије- одабране теме.

Комисија издваја следеће одабране референце предложеног ментора, из уже научне области предложене теме докторске дисертације, који су публиковани у последњих десет година и који доказују компетентност ментора сходно члану 9. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу:

1. ĐORĐEVIĆ, Srđan. Економске вредности у уставним преамбулама = Economic values in the constitutional preambles. *Економика*, ISSN 0350-137X, 2015, год. LXI, бр. 1, стр. 131-139. [COBISS.SR-ID [513132720](#)] – ERIH листа
2. ĐORĐEVIĆ, Srđan S., VLADETIĆ, Srđan S. Рудолф Цистлер - viva vox Serbiae : судски процес и одбрана учесника Сарајевског атентата 1914. *Српска политичка мисао*, ISSN 0354-5989. Штампано изд., 2014, св. 44, бр. 2, стр. 93-110. <http://www.spmbeograd.rs/spm/CD-SPM-2-2014.pdf>. [COBISS.SR-ID [513016496](#)] - M24
3. ĐORĐEVIĆ, Srđan, PALEVIĆ, Milan, RAPAJIĆ, Milan M. Coalition Government and Possible Course of UK Political and Electoral System Reform after 2010 Parliamentary Elections. *Lex localis*, ISSN 1581-5374, 2013, vol. 11, br. 2, str. 157-176. [COBISS.SR-ID [512882608](#)] - M22
4. RADOSAVLJEVIĆ, Marija, ĐORĐEVIĆ, Srđan. Die Autonomie der Vojvodina im verfassungsrechtlichen System der Republik Serbien. У: GAMPER, Anna (ur.), et al. *Föderale Kompetenzverteilung in Europa*, (Nomos eLibrary). 1. Aufl. Baden-Baden: Nomos, 2016, str. 455-485. [COBISS.SR-ID [513309360](#)] - M13

5. ĐORĐEVIĆ, Srđan. Stupanje na snagu i primena zakona. *Pravni život*, ISSN 0350-0500, 2009, knj. 534, br. 14, str. 989-1000. [COBISS.SR-ID 512465072] – M51
6. PURIĆ, Svetozar, ĐORĐEVIĆ, Srđan. Economic system in the constitutional structure of the Republic of Serbia. *Facta Universitatis. Series, Economics and Organization*, ISSN 0354-4699. [Štampano izd.], 2014, vol. 11, br. 1, str. 18. <http://casopis.i.junis.ni.ac.rs/index.php/FUEconOrg/article/view/323/103>. [COBISS.SR-ID 513017264] – M51
7. ĐORĐEVIĆ, Srđan. Savremena država kao uslužni servis građana. U: MIĆOVIĆ, Miodrag (ur.). *Usluge i zaštita korisnika : [zbornik referata sa Međunarodnog научног скупа одржаног 8. маја 2015. године, на Правном факултету у Крагујевцу]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, 2015, стр. [801]-809. [COBISS.SR-ID 513119408] - M31

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Након увида у приложену пријаву и на основу чињеница и ставова изнетих у претходним тачкама Извештаја, Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова и кандидата и ментора за израду докторске дисертације доноси следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Кандидат Игор Митровић испуњава све услове за пријаву теме докторске дисертације прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, с обзиром на то да је положио све испите и испунио све обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и да је објавио потребан број радова из научне области из које пријављује тему докторске дисертације.
2. Тема докторске дисертације коју је кандидат предложио припада научној области изабраног студијског програма и научној области за коју је Правни факултет Универзитета у Крагујевцу матичан.
3. Предложена тема докторске дисертације је добро формулисана и образложена, од значаја је за развој науке и представља оригиналну идеју, па је из тих разлога подобна за обимнију научну обраду у форми докторске дисертације.

4. Предложени ментор, др Срђан Ђорђевић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, је биран за јавноправну и теоријскоправну ужу научну област, којој припада предложена тема докторске дисертације, испуњава услове да буде ментор за вођење докторских дисертација у складу са стандардом 9. за акредитацију студијских програма докторских академских студија на високошколским установама, и не води више од 5 доктората истовремено.

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидата и ментора за израду докторске дисертације упућује Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу

ПРЕДЛОГ

Да донесе одлуку којом се кандидату Игору Митровићу одобрава израда докторске дисертације под називом “*Социолошка јуриспруденција Роска Паунда*” Комисија приhvата предлог кандидата и за ментора предлаже др Срђана Ђорђевића, редовног професора за јавноправну и теоријскоправну ужу научну област на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Срђан Ђорђевић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу,
ужа јавноправна и
теоријскоправна научна област

Др Драгана Ђорић,
доцент Правног факултета
Универзитета у Новом Саду,
ужа теоријско-правна научна област

Др Дејан Матић,
Доцент Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу,
Ужа јавноправна и
теоријскоправна научна област